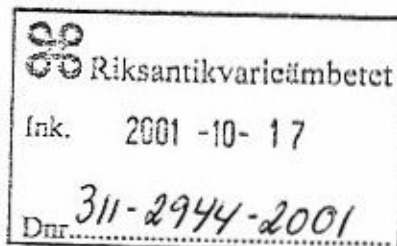

H002 (Jordbruk)
A022 (Boulevard)

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Lilla Kyrkebys 2:3, Hejnum, Gotland.

Länsstyrelsen i Gotlands län har tagit initiativ till byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten Lilla Kyrkebys 2:3, Hejnum, Gotland.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap. 1§ första stycket lagen om kulturminnen m.m. (1988:950), KML, Lilla Kyrkebys 2:3, Hejnum, Gotland för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen omfattar manbyggnaden (1), de båda flyglarna (2 och 3), källarflygeln (4) samt vedbod (5). Till byggnadsminnet hör ett skyddsområde som avgränsats med heldragen linje på bifogade karta (bilaga 1) bestående av trädgård.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap. 2§ KML följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angivna byggnader 1-5 får inte rivas, byggas till eller till sin exteriör byggas om.
2. I byggnaderna får inte göras ingrepp i stomme d.v.s. grund, bärande väggar, bjälklag, takstol och murstock.
3. Skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras.
4. Byggnadsminnet skall underhållas så det inte förfaller.

bm-lilla kyrkebys.doc

2001-10-24
beslöt
A. Johansson
O. Ulfrey

Om det finns skäl, får länsstyrelsen lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skyddsföreskrifterna enligt 3 kap. 14§ i KML.

BYGGNADSBESKRIVNING

Fastigheten som har varit bebyggd sedan medeltiden är en av tre parter och består av en mangårdsbyggnad, två flyglar samt en bakomliggande källarflygel och vedbod. Till gården hörde tidigare en idag riven ladugård som var placerad på ett traditionellt sätt mitt emot manbyggnaden, det vill säga öster om denna. Ladugården revs under 1900-talet och ersattes vid mitten av 1900-talet av en ladugård som placerades väster om fastighetens bebyggelse. Dagens fastighet avstyckades 1967 från den mark där den yngre ladugården uppfördes. Byggnaderna omges idag av en enkel trädgård med buskar och mindre odling.

Manbyggnaden (1) som är murad i kalksten, uppfördes i en våning under slutet av 1600-talet eller under det tidiga 1700-talet. En andra våning byggdes på sannolikt under 1800-talets början. Byggnaden tillhör de äldre enkelstugorna i tvåvåningar som finns på Gotland. Det bakbygge i trä vilket är anslutet till den sydöstra fasaden tillkom under första hälften av 1900-talet. Byggnaden har genomgått ett flertal ombyggnader och renoveringar redan tidigt i byggnadens historia, men har dock en välbevarad rumsindelning i den äldre delen, vilken sannolikt representerar det tidiga 1800-talet.

Byggnaden är täckt av ett tegeltak med enkupigt lertegel, vilket vid gavlarna går i liv med fasaden. Den har idag en slätstruken gul puts med gråblå snickerier. De flesta fönstren är utbytta under mitten av 1900-talet men har kvar sin ursprungliga placering. Ytterdörren är en enkel dörr med liggande panel tillkommen vid den exteriöra restaurering vid mitten av 1990-talet.

Den norra flygeln (2) är sannolikt uppförd samtidigt som mangårdsbyggnaden. Byggnaden är murad i kalksten i en våning med vind och är täckt av ett sadeltak beklätt med enkupigt lertegel. Fasaden är slätputsad och avfärgad gul likt manbyggnaden. Flygeln har två ingångar från gårdssidan. Byggnaden har tidigare varit indelad i två rum. Den sydöstra delen har använts som snickarverkstad, vilken den till viss del fortfarande gör och den andra delen har använts som smedja och brygghus.

Den södra flygeln (3) är uppförd senare sannolikt vid mitten av 1800-talet, folkminnesuppgifter säger 1840. Byggnaden är murad med kalksten i en våning med vind och är täckt av ett sadeltak belagt med enkupigt lertegel. Fasaden är slätputsad med en gul avfärgning, likt manbyggnaden. Den är idag helt inredd som bostad, vilket den sannolikt även ursprungligen använts som. Byggnaden är indelad i två rum med en liten farstu. Bakom denna farstu fanns tidigare en liten fiskarbod.

Den bakomliggande källarflygeln (4) är troligen uppförd på 1890-talet, den byggdes då på den plats där den sk "Sankt Oles källare" var belägen, vilken sägs ha rivits i samband med uppförandet av en ny byggnad. Byggnaden är murad med kalksten i en våning med vind och är täckt av ett spånklätt sadeltak. Fasaden har en vit slätputs och blågrå snickerier. I den östra delen av byggnaden finns en källare, vilken sannolikt härstammar från byggnadens uppförande i slutet av 1800-talet.

Intill flygelns västra gavel är en vedbod (5) byggd, sannolikt uppförd under första hälften av 1900-talet. Byggnaden är klädd med en enkel stående brädpanel, målad i falurödfärg, och täckt av ett spånbeklätt sadeltak.

Fastigheten ligger i ett glest bebyggt kulturlandskap som har kvar mycket av 1700 och 1800-talets bebyggelsestruktur. Lilla och Stora Kyrkebys består idag av sammanlagt sex parter, vilka tillsammans bildar en väl bevarad bebyggelsemiljö från det sena 1700-talet och det tidiga 1800-talet. Lilla Kyrkebys 2:3 ligger centralt i denna bebyggelsemiljö och utgör ett mycket representativt exempel på den gotländska stenbyggnadstraditionen i sin enklare form och besitter ett stort kulturhistoriskt värde. Manbyggnaden är den mest kända av de gotländska äldre enkelstugorna i två våningar och har blivit ett signum för denna expansiva tid på Gotland.

KOMMENTARER

Med exteriör menas takutformning, takmaterial, skorstenar, fönster inklusive beslag, dörrar inklusive beslag och fasadmateriäl.

Avsikten med skyddsföreskrifterna är att inga exteriöra förändringar skall ske, utan byggnaden skall behålla sin ursprunglighet för framtiden. Därför är även mindre förändringar av staket, grindar, uppsättning av antenner, skärmtak, altaner, markiser, skyltar lampor m.m. tillståndspliktiga. Både exteriöra och interiöra ändringar skall utföras i samråd med länsstyrelsen.

För underhåll och restaurering skall kontakt tas med Länsstyrelsen i Gotlands län/ Livsmiljöenheten/ Kultur.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret skall kontaktas i osäkra fall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Gotlands län, se bilaga. Beslutet skall enligt 3 kap. 21§ KLM tillämpas utan hinder av att ev. talan förs mot beslutet.

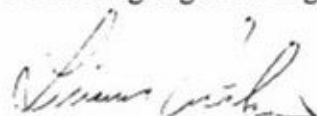
BESLUTANDE M.M.

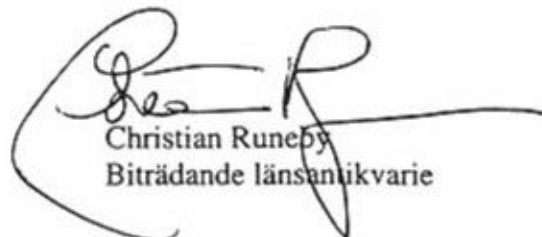
Beslut i detta ärende har fattas av landshövding Lillemor Arvidsson

Föredragande har varit biträdande länsantikvarie Christian Runeby.

Den förberedande handläggningen har utförts av Tove Nyhlén vid Länsmuseet på Gotland och Joakim Hansson vid länsstyrelsen.

I den slutgiltiga handläggningen har även deltagit länsassessor Lena Johansson.

Lillemor Arvidsson
Landshövding

Christian Runeby
Biträdande länsantikvarie

Kopia till:

RAÄ

Byggnadsnämnden

Länsmuseet på Gotland

Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut:

RAÄ

Lantmäterimyndigheten

Länsmuseet på Gotland

Byggnadsnämnden

Länsantikvarien

Lilla Kyrkebys 2:3

